UUTISET

PAAVO HAMUNEN

Kiantama Oy:n työntekijä Jani Holappa käsitteli marjoja perjantaina Suomussalmella. Yhtiö vei 90-luvulla suomalaisista yrityksistä kolmanneksi eniten elintarvikkeita Yhdysvaltoihin.

Elintarvikeala hakee kasvua Amerikan markkinoilta

Suomalaiset elintarvikeyritykset suhtautuvat myönteisesti EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen TTIP-vapaakauppasopimukseen.

MT SELVITTI

Elintarvikkeiden vienti Yhdysvaltoihin heinäkuu 2014–heinäkuu 2015

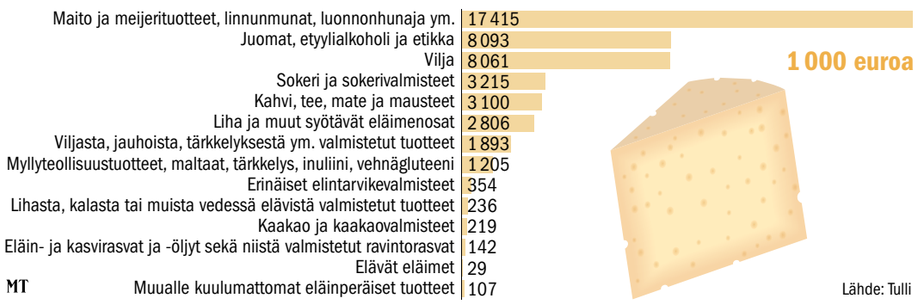

Yhdysvallat on merkittävä vientikohde suomalaisen elintarviketeollisuuden näkemyksen mukaan. MT:n selvityksen mukaan myös EU:n ja Yhdysvaltojen väliset TTIP-vapaakauppaneuvottelut nähdään alalla pääasiassa mahdollisuutena.

”Yhdysvallat on tulevaisuuden isoja markkina-alueita. Suomen puhtailla erikoistuotteilla on mahdollisuuksia useilla sektoreilla”, Elintarviketeollisuusliiton toimitusjohtaja **Heikki Juutinen** arvioi.

Hänen mukaansa mahdollisen TTIP-vapaakauppasopimuksen hyödyt ja haitat kohdistuvat eri yrityksille.

Valiolle Yhdysvallat on kakkosvientikohde

MT kysyi isoilta suomalaisilta elintarvikeyrityksiltä, mitä nämä ajattelevat Yhdysvaltojen vientinäkymistä ja TTIP-neuvotteluista.

Valiolle Yhdysvallat on Ruotsin jälkeen toisiksi tärkein vientimarkkina. Sen tytäryhtiö Finlandia Cheese pyörittää vajaan 100 miljoonan euron liikevaihtoa.

”Markkina on kiinnostava juustojen ja voin lisäksi myös laktoosittomille ja muille lisäarvotuotteille”, Valion edunvalvontajohtaja **Riitta Brandt** sanoo.

TTIP-sopimus ei ole hänen mukaansa Valiolle uhka, mutta ei kovin suuri mahdollisuuskaan.

”Voin viennin helpottuminen olisi tervetullut mahdollisuus lisätä kuluttajatuotteiden vientiä.”

Maitotuotteiden vientiä rajoittava tekijä on USA:n pastöroituja maitotuotteita koskeva lainsäädäntö, joka pitkälti estää muiden kuin voin ja kypsytettyjen juustojen tuonnin EU-maista.

”Erikoistuotteilla markkinoita”

Lihatalot vievät Amerikkaan lähinnä ribsejä eli porsaan kylkipaloja. HK Scanissa vapaakauppasopimus nähdään mahdollisuutena.

”Yhdysvaltojen markkinat ovat hyvin mielenkiintoiset. Sopimus avaa vastuullisesti ja luonnollisesti tuotetulle suomalaiselle lihalle ja lihavalmisteille nykyistä laajemmat markkinat Pohjois-Amerikassa”, vientijohtaja **Petri Haaparanta** sanoo.

Yhtiö toivoo sopimuksen tuovan helpotuksia myös kotimaista tuotantoa koskeviin säädöksiin.

”Odotamme että TTIP-sopimus voi osaltaan selkiyttää koko lihatuotantoketjuumme kumuloituvaa säännöstöä ja vapauttaa meidät niiltä osin aidolle kilpailulle.”

Haaparannan mukaan on tärkeää, että EU ei tingi neuvotteluissa kuluttajan suojaksi tarkoitetuista normeista.

”On varmistettava, ettei sopimukseen jää hormoni- tai antibioottiporsaan kokoisia reikiä eikä se jätä esimerkiksi mahdollisuutta siipikarjan klooripesulle kummallakaan puolen Atlanttia.”

Atrian toimitusjohtaja **Juha Gröhn** näkee mahdollisessa sopimuksessa myös uhkia.

”Pohjoisamerikkalaisen lihabisneksen mittakaava on valtava. Amerikkalaisen elintarviketeollisuuden vapaa pääsy tänne muuttaisi dramaattisesti eurooppalaista markkinaa.”

Atrian Yhdysvaltojen vienti on pysynyt viime vuodet vakaana. Suurta kasvua ei ole Gröhnin mukaan odotettavissa ainakaan lyhyellä aikavälillä.

”Erikoistuotteilla on markkinoita, mutta toisaalta kilpailu on armotonta.”

Kauravienti siirtynyt Eurooppaan

Alan isoista toimijoista Raisiolla, Fazerilla ja Apetitilla ei ole lainkaan Amerikan omaa vientiä, eikä sitä edes suunnitella. Yrityksillä ei myöskään ole kantaa TTIP-sopimukseen.

Yksi tunnetuimpia suomalaistuotteita USA:n markkinoilla on Finlandia Vodka, joka on vuodesta 2004 ollut amerikkalaisyhtiö Brown-Formanin omistuksessa.

Finlandia Vodkan entinen omistaja ja nykyinen sopimusvalmistaja Altia ei tällä hetkellä vie omia tuotteitaan Yhdysvaltoihin. Vapaakauppasopimuksen toivotaan kuitenkin helpottavan uusien tuotteiden lanseerausta Amerikan markkinoilla. Uhkana pidetään maissitärkkelyksen kaupan vapauttamista, joka vaikeuttaisi kotimaista tärkkelystuotantoa ja ohranviljelyä.

Suomesta on perinteisesti viety Yhdysvaltoihin kauraa.

Avenalla kansainvälisestä viljakaupasta vastaavan **Werner Meyerin** mukaan EU-maiden osuus viennistä on viime vuosina kasvanut Yhdysvaltojen kustannuksella. Viljakauppias pitää kaupan vapautumista kuitenkin yleisesti myönteisenä asiana.

NIKLAS HOLMBERG

Pienet yritykset toivovat helpotusta vientiin

SUOMUSSALMI

Suomussalmella metsämarjoja jalostavassa Kiantama Oy:ssä EU:n ja Yhdysvaltojen väliset vapaakauppaneuvottelut nähdään mahdollisuutena.

Yritys oli vielä 1990-luvulla Suomen kolmanneksi suurin elintarvikeviejä Yhdysvaltoihin. Karpalotiivisteen vienti loppui tuolloin tuontitulleihin, joilla amerikkalaiset halusivat suojella omaa tuotantoaan. Sen jälkeen vienti on ollut pienimuotoista, mutta sitä on tarkoitus kasvattaa.

”Siellä on selkeästi potentiaalia juuri tämän tyyppisille tuotteille. Erityisesti Kaliforniassa ja itärannikolla on paljon terveystietoisia kuluttajia”, toimitusjohtaja **Vernu Vasunta** kertoo.

Vasunnan mukaan vientimahdollisuuksia olisi esimerkiksi kuivatuilla marjoilla ja marjajauheilla.

Isossakyrössä ruisviskejä ja giniä valmistava Kyrö Distillery Company tähyää niin ikään Amerikan markkinoille.

”Kysyntää on, se tiedetään jo nyt. Huhtikuun jälkeen siihen on myös kapasiteettia”, toimitusjohtaja **Miika Lipiäinen** sanoo.

Hän toivoo TTIP-neuvottelujen tuovan helpotusta Yhdysvaltojen elintarviketurvallisuusviranomaisen FDA:n hyväksyntäprosessiin. Toinen pullonkaula on osavaltioiden erilainen lainsäädäntö. Osa niistä ei salli, että alkoholijuomien jakelijana ja maahantuojana toimii sama yritys.

”Meidän yrityksen kannalta vapaakauppasopimuksesta olisi paljon enemmän etua kuin haittaa.”

NIKLAS HOLMBERG

LYHYESTI

Kauppojen aukioloajat pidentyvät

Kaikki suuret kauppaketjut suunnittelevat aukiolojen pidennyksiä, jos eduskunta kumoaa vähittäiskaupan aukioloajoista annetun lain. Myös ympärivuorokautisten myymälöiden lisääminen saa kannatusta, kertoo Keskisuomalainen. SOK on valmis muuttamaan jo vuodenvaihteessa kauppojensa aukioloja.

Yrittäjät: Sote-alueet maakuntaliitoista

Suomen Yrittäjät esittää, että sote-itsehallintoalueet tehtäisiin maakuntaliittojen johdolla. Yrittäjät haluavat mukaan valmisteluun. Alueet tulee velvoittaa palvelusetelien käyttöön, järjestö sanoo.

Todennäköisesti alueille tulee paljon muitakin tehtäviä kuin sote-palvelut, varatoimitusjohtaja **Anssi Kujala** sanoo.

MTK:n Mäki-Hakola: Tiet kuntoon

”Puuta metsissä riittää, mutta tiet täytyy pitää kunnossa, että puut saadaan tehtaille”, MTK:n elinkeinopäällikkö **Marko Mäki-Hakola** sanoi Metsänhoitoyhdistys Kihniö-Parkanon 85-vuotisjuhlassa. Hallitus antoi 600 miljoonaa euroa korjausvelan purkamiseen kolmena vuotena. Korjausvelkaa on kertynyt jo 2,4 miljardia euroa.

Hilkka Kemppi nuorten johtoon

Hilkka Kemppi on valittu Keskustanuorten puheenjohtajaksi. Hän voitti **Risto Lahden** äänin 100–93 Keskustanuorten liittokokouksessa Salossa.

Kemppi työskentelee elinkeinoministeri **Olli Rehnin** (kesk.) eduskunta-avustajana. Kaksi vuotta Keskustanuoria johtanut **Teppo Säkkinen** ei pyrkinyt jatkokaudelle.

Juustoportille kultainen höylä

Jalasjärveläinen Juustoportti on saanut tämänvuotisen Kultainen Juustohöylä -palkinnon. ”Tuotteidemme taustalla on laadukas maito ja vahva osaaminen. Tahdomme tehdä parasta ja vastustamme kaikessa keskinkertaisuutta. On mukavaa, että se huomataan, sanoo toimitusjohtaja **Timo Keski-Kasari**.

Muut kauppiaat tiesivät Valtran päästökikkailusta

Kilpailevat traktorikauppiaat ovat varovaisia kommentoimaan Valtran ja Agcon pienissä moottoreissa tekemää päästökikkailua. Agritekin toimitusjohtaja **Tomi Niemi** kertoo, ettei asia tullut yllätyksenä.

Valtran A-sarjan nimellistehoja on ihmetelty jo vuoden päivät ja kyselty, ovatko säännöt kaikille samat. Hirveästi asiaan ei ole kiinnitetty huomiota, sille ei vain voi mitään. On keskityttyomiin asioihin, Niemi toteaa.

Valtran mahdollisesti saamalla taloudellisella edulla on iso merkitys etenkin pienissä traktoreissa, joissa kaupat saatetaan hävitä sadan euron takia. Tässä puhutaan tuhansista euroista, Niemi arvioi.

”Valtra on saanut kiistatta taloudellista etua. Ja hyöty saattaa kasvaa, kun seuraavat uusien päästönormien mukaiset mallit tulevat myyntiin. Uusi malli on yleensä tuhansia euroja edellistä kalliimpi.”

Niemen mielestä on turha moittia Valtraa. Enemmänkin kyse on lainsäätäjän heikkoudesta. Tällaista ei ole osattu etukäteen ajatella.

Konekeskon linjanjohtaja **Jukka Keltto** toteaa samaa. Yhtiöllä on myynnissä Massey-Fergusonin 5600-sarjaa, jonka pienimmissä malleissa on Agco Powerin kolmisylinteriset moottorit. Kysyntä on ollut kuitenkin vaatimatonta.

Pienten Massikoiden tehokkuudesta on ihmetelty, mutta asiaan ei ole sen kummemmin puututtu.

”Päämies eli Massey-Ferguson toimittaa meille traktorit. Lähtökohta on, että koneet ovat vaatimukset mukaisia”, Keltto toteaa Latviasta.

Johtaja **Risto Varis** Hankkijalta kertoo lukeneensa asiasta ensimmäisen kerran lehdestä.

”Tämäntyyppiset asiat tulevat yhtiölle yleensä päämiesten kautta eikä sieltä ole kuulunut mitään.”

Variksen mielestä voidaan kysyä asian moraalista puolta. Lain kirjainta on noudatettu, mutta ei henkeä.

Ilmeisesti mitään ei ole tehty väärin. Se osoittaa, että lainsäätäjän on oltava tarkkana, jotta tällainen ei pääse toistumaan.

Variksen mielestä on ennenaikaista arvioida, minkälaisia taloudellisia vaikutuksia päästöillä kikkailulla on ja on ollut. Kisa on tiukkaa edullisimmissa koneissa.

VEIKKO NIITTYMAA

Agco Powerin moottoritehdas on kiertänyt pienissä Valtroissa EU:n päästörajoja

EU-määräysten puutteet tekivät mahdolliseksi moottorin päästörajoilla kikkailun. Päästövaatimusten kiertäminen koskee muun muassa tuhansia Valtran traktoreita.

Valtra A-sarja – tekniset tiedot

Valtra A93:n teho

MT kertoi 23.10., että Valtran traktoreissa on kierretty pakokaasun jälkikäsittelyn vaatimuksia.

Neljä asettui ehdolle MTK:n johtokunnan nuoreksi

Ehdolle maaseutunuorten edustajaksi MTK:n johtokuntaan ovat asettuneet **Heikki Huhtanen**, 30, Loimaan Metsämaasta, **Kaisa Huttunen**, 33, Kiuruvedeltä, **Tuija Korhonen**, 33, Sotkamosta ja **Jenna Syrjälä**, 29, Ähtäristä.

Maaseutunuorten ehdokasasettelu päättyi perjantaina. Valinta tapahtuu syysparlamentissa 3.–5. marraskuuta Kuopiossa. Valinnan vahvistaa MTK:n valtuuskunta marraskuun lopussa.

Ehdokkaista tulee esittelyt ja esittäytymisvideoineen maaseutunuorten verkkosivuille alkaneen viikon puolivälissä.

Nuorilla on nimikkopaikka MTK:n johtokunnassa. Nykyinen nuorten edustaja on **Juha Tenho** Ulvilasta. Hänen kolmivuotiskautensa päättyy vuodenvaihteessa. Nuorten periaatteena on, että edustaja vaihtuu aina erovuoron tullessa.

HEIKKI VUORELA